

Quickscan flora en fauna

Riethoven/Walik

Gemeente Bergeijk

Quicksan flora en fauna

Riethoven/Walik

Gemeente Bergeijk

Datum:

11 oktober 2011

Projectgegevens:

NAT03-BEG00070-01A

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden	4
2.3	Flora- en faunawet	4
3	Gebiedsbeschrijving	5
3.1	Riethoven : huidige situatie	5
3.2	Riethoven : ontwikkelingslocaties	5
3.2.1	Tonterstraat tussen nr. 20 en 26	6
3.2.2	Dorpsstraat 9d	6
3.2.3	Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a	7
3.2.4	Schoolstraat tussen nr. 23 en 27	7
3.2.5	Voorderstraat naast nr. 1a	8
3.2.6	Voorderstraat achter nr. 1	8
3.2.7	Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55	9
3.2.8	Berkenheg ten noorden van nr. 34	9
3.2.9	Meester Knoopstraat naast nr. 12	10
3.3	Walik: huidige situatie	10
3.4	Walik: ontwikkelingslocaties	10
3.4.1	De Hobbel naast nr. 21	11
3.4.2	Vinklaan tussen nr. 12 en 14	11
3.4.3	Vinklaan tussen nr. 19 en 28	11
3.4.4	Vinklaan tussen nr. 27 en 28	12
3.4.5	Merellaan naast nr. 4	13
3.5	Toekomstige situatie	13
3.5.1	Riethoven	13
3.5.2	Walik	14
3.6	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	14
4	Methode	15
4.1	Bureaustudie	15
4.2	Veldbezoek	16

5	Onderzoeksresultaten	17
5.1	Resultaten bureaustudie	17
5.1.1	Ligging EHS en beschermde gebieden - Riethoven	17
5.1.2	Ligging EHS en beschermde gebieden - Walik	17
5.1.3	Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet	18
5.2	Resultaten verkennend veldbezoek	19
5.2.1	Riethoven	20
5.2.2	Walik	21
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	25
6.1	Toetsing effect op beschermde gebieden	25
6.1.1	EHS	25
6.1.2	Natuurbeschermingswet 1998	25
6.2	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet (tabel 2/3)	25
6.2.1	Broedvogels	25
6.2.2	Zoogdieren	26
6.2.3	Reptielen en amfibieën	27
6.2.4	Vissen	27
6.2.5	Planten	27
6.2.6	Vlinders	27
6.2.7	Libellen	27
6.3	Advies vervolgstappen	28
7	Conclusies en aanbevelingen	29
7.1	Conclusies	29
7.1.1	Beschermde natuurgebieden	29
7.1.2	Beschermde soorten	29
7.2	Aanbevelingen maatregelen	32
7.2.1	Broedvogels	32
7.2.2	Vleermuizen	32
8	Bronnen	33
8.1	Boeken en rapporten	33
8.2	Websites	34

Bijlagen:

Bijlage 1: Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswet 1998

Bijlage 2: Flora- en faunawet

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan Riethoven/Walik. Het bestemmingsplan betreft de kern Riethoven en de buurtschap Walik. Het bestemmingsplan is hoofdzakelijk conserve-rend van aard. Op enkele locaties worden nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt, met name doordat bouwtitels uit de vigerende bestemmingsplannen zijn overgenomen in het nieuwe plan.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de EHS, Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In figuur 1 zijn de kern Riethoven en de buurtschap Walik omkaderd.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

Figuur 1: Globale ligging bestemmingsplangebied (rood omkaderd). Bron: [Google Maps](#)

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de aangewezen doelen of wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur en de Natuurbeschermingswet wordt verwezen naar bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 2.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Riethoven : huidige situatie

Het plangebied van het bestemmingsplan 'Riethoven/Walik' bestaat uit de kern Riethoven en de buurtschap Walik. Riethoven ligt ten noordoosten van Bergeijk, in een landschap waarin agrarische percelen en bospercelen elkaar afwisselen. Het plangebied omvat zowel de (historische) bebouwing langs de oorspronkelijke dorpslinten als de recentere planmatige woongebieden en het bedrijventerrein Mortakkers. Ook de inbreidingslocatie tussen de Dorpsstraat en de Willibrordusstraat, waar momenteel woningen worden gerealiseerd, is opgenomen in het plangebied.

3.2 Riethoven : ontwikkelingslocaties

Het bestemmingsplan heeft grotendeels een conserverend karakter, waarbij de bestaande situatie is vastgelegd. Daarnaast is in het bestemmingsplan een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt. De meeste ontwikkelingen betreffen onbenutte bouwvolumes uit vigerende bestemmingsplannen, die in dit nieuwe bestemmingsplan zijn overgenomen. Op een aantal locaties is een nieuwe ontwikkeling mogelijk gemaakt. Hieronder staan de inbreidings- en herstructureringslocaties. Het gaat om de volgende percelen:

- 1 Tonderstraat tussen nr. 20 en 26
- 2 Dorpsstraat 9d
- 3 Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a
- 4 Schoolstraat tussen nr. 23 en 27
- 5 Voorderstraat naast nr. 1a
- 6 Voorderstraat achter nr. 1
- 7 Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55
- 8 Berkenheg ten noorden van nr. 34
- 9 Meester Knoopstraat naast nr. 12

Hierna volgt een beknopte beschrijving van de verschillende percelen.

3.2.1 Tonterstraat tussen nr. 20 en 26

Het plangebied is gelegen aan de Tonterstraat en is in de huidige situatie ingericht als tuin. Deze bestaat grotendeels uit gras, omgeven door een haag en borders. Verder naar achteren op het perceel bevindt zich een drietal schuren/loodsen. In hoeverre deze bebouwing in de huidige staat blijft bestaan, is nog onduidelijk.

Impressie plangebied

Impressie plangebied

Figuur 2: Impressie plangebied Tonterstraat tussen nr. 20 en 26. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.2 Dorpsstraat 9d

Het plangebied bestaat uit de tuin gelegen naast het woonhuis aan de Dorpsstraat 9d. Deze tuin bestaat voor het grootste deel uit een gazon omgeven door plantenborders en enkele hogere bomen (voornamelijk eik), en een solitaire naaldboom.

Impressie plangebied

Impressie tuin

Figuur 3: Impressie plangebied Dorpsstraat 9d. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.3 Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a

Het plangebied is gelegen tussen de woonhuizen aan de Dorpsstraat 10 en 10a en is ingericht als tuin. Deze tuin bestaat voornamelijk uit een gazon, omzoomd door struikborders en enkele opgaande bomen. De tuin wordt gescheiden van de weg door een haag. Aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich een oprit, gescheiden van de tuin door een haag (hulst) en enkele naaldbomen.

Impressie plangebied

Impressie tuin

Figuur 4: Impressie plangebied Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.4 Schoolstraat tussen nr. 23 en 27

Het plangebied is gelegen tussen de woonhuizen aan de Schoolstraat 23 en 27 en bestaat voor de ene helft uit een gedeelte van de tuin van nr. 23, en voor de andere helft uit een gedeelte van de tuin van nr. 27. Deze beide tuinen worden in de huidige situatie van elkaar gescheiden door een coniferen haag. De tuin van nr. 23 bestaat uit een oprit en er staan een kippenren en een solitaire walnotenboom. De tuin van nr. 27 bestaat voornamelijk uit een gazon. Aan de Schoolstraat staan ter hoogte van het plangebied enkele grote Amerikaanse eiken.

Impressie plangebied, gedeelte nr. 23

Impressie plangebied, gedeelte nr. 27

Figuur 5: Impressie plangebied Schoolstraat tussen nr. 23 en 27. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.5 Voorderstraat naast nr. 1a

Het plangebied is gelegen ten westen van het woonhuis aan de Voorderstraat 1a. Het plangebied is ingericht als tuin, bestaande uit een gazon omgeven door hagen.

Impressie plangebied

Impressie plangebied

Figuur 6: Impressie plangebied Voorderstraat naast nr. 1a. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.6 Voorderstraat achter nr. 1

Het plangebied is gelegen achter het woonhuis aan de Voorderstraat 1, en wordt aan de noordoostelijke zijde begrensd door de Voorthof. De zuidoostelijke hoek van het plangebied bestaat uit een tuin. De tuin is gescheiden van de Voorthof door een met klimop begroeide omheining. Aan de overige zijden wordt de tuin begrensd door opgaande begroeiing van struiken en enkele bomen.

Het overige deel van het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein. Voor een deel bestaat dit terrein uit kale bodem, het ander deel is begroeid met gras en ruigtekruiden.

Impressie plangebied

Impressie braakliggend terrein

Figuur 7: Impressie plangebied Voorderstraat achter nr. 1. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.7 Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55

Het plangebied is gelegen tussen de woonhuizen aan de Willibrordusstraat 50 en 55. In de huidige situatie is het plangebied in gebruik als paardenwei.

Impressie plangebied

Impressie plangebied

Figuur 8: Impressie plangebied Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.8 Berkenheg ten noorden van nr. 34

Het plangebied is gelegen ten noorden van Berkenheg nr. 34. het plangebied bestaat uit een grasveld dat is ingericht als speelweide. Aan de noord- en oostzijde wordt deze speelweide begrensd door bos. Aan de westzijde liggen een onverharde weg, een fietspad en agrarische percelen.

Impressie plangebied

Impressie plangebied

Figuur 9: Impressie plangebied Berkenheg ten noorden van nr. 34. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.2.9 Meester Knoopstraat naast nr. 12

Het plangebied bestaat uit een bosperceel gelegen naast de Mr. Knoopstraat nr. 12. Dit bosperceel loopt door tot aan de achtertuin van Gildestraat 14. Het bos is aangeplant in 1973 en bestaat voornamelijk uit eik en valse acacia (*Robinia pseudoacacia*). De ondergroei bestaat uit onder andere hulst, *Taxus*, hazelaar en verschillende naaldboomsoorten.

Begroeiing plangebied

Begroeiing plangebied, met op achtergrond Mr. Knoopstraat 12

Figuur 10: Impressie plangebied Meester Knoopstraat naast nr. 12. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.3 Walik: huidige situatie

Het plangebied van het bestemmingsplan 'Riethoven/Walik' bestaat uit de kern Riethoven en de buurtschap Walik. Walik ligt op korte afstand ten noordwesten van Riethoven. Deze buurtschap bestaat uit een historische kern en een woonbos waarin ruime woonpercelen in een beboste omgeving zijn gesitueerd. De ruimte-voor-ruimte-locatie, die momenteel wordt ontwikkeld ten noorden van het bestaande woonbos, maakt ook deel uit van het plangebied van het bestemmingsplan.

3.4 Walik: ontwikkelingslocaties

Het bestemmingsplan heeft grotendeels een conserverend karakter, waarbij de bestaande situatie is vastgelegd. Daarnaast is in het bestemmingsplan een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt. De meeste ontwikkelingen betreffen onbenutte bouwvolumes uit vigerende bestemmingsplannen, die in dit nieuwe bestemmingsplan zijn overgenomen. Op een aantal locaties is een nieuwe ontwikkeling mogelijk gemaakt. Hieronder staan de inbreidings- en herstructureringslocaties. Het gaat om de volgende percelen:

- 1 De Hobbelaan naast nr. 21
- 2 Vinklaan tussen nr. 12 en 14
- 3 Vinklaan tussen nr. 19 en 28
- 4 Vinklaan tussen nr. 27 en 28
- 5 Merellaan naast nr. 4

Hieronder volgt een beknopte beschrijving van de verschillende percelen.

3.4.1 De Hobbel naast nr. 21

Het plangebied bestaat uit een bosperceel, gelegen aan de doorgaande weg (De Hobbel). Dit bos bestaat voornamelijk uit grove den, met hier en daar eik. De ondergroei is redelijk open en bestaat onder andere uit berk, hulst, lijsterbes en vogelkers.

Impressie plangebied

Begroeiing plangebied

Figuur 11: Impressie plangebied De Hobbel naast nr. 21. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.4.2 Vinklaan tussen nr. 12 en 14

Het plangebied is gelegen aan de Vinklaan tussen de nrs. 12 en 14. Het plangebied is begroeid met eik, beuk, berk en grove den. De ondergroei bestaat voornamelijk uit hulst, rododendron, laurier, klimop en braam. Deze begroeiing sluit naadloos aan bij de tuin van Vinklaan 12. Naast de afscheiding met Vinklaan 14 loopt een (onverharde) op-rit.

Impressie plangebied

Begroeiing plangebied

Figuur 12: Impressie plangebied Vinklaan tussen nr. 12 en 14. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.4.3 Vinklaan tussen nr. 19 en 28

Het plangebied bestaat voornamelijk uit een open, verruigd grasveld dat aan alle zijden wordt omgeven door opgaande begroeiing. Tevens bevindt zich in het plangebied een 'tuinschuur'.

Impressie plangebied

Tuinschuurtje

Figuur 13: Impressie plangebied Vinklaan tussen nr. 19 en 28. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.4.4 Vinklaan tussen nr. 27 en 28

Dit plangebied bestaat uit een fijnsparrenbos, met een zeer spaarzame ondergroei. Tevens bevindt zich in dit bos een boomhut, en ligt er enig houtafval.

Impressie plangebied

Bosuilenkast

Begroeiing plangebied

Boomhut

Figuur 14: Impressie plangebied Vinklaan tussen nr. 27 en 28. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.4.5 Merellaan naast nr. 4

Het plangebied bestaat uit een bosperceel op de hoek van de Merellaan en De Hobbel. De begroeiing van het perceel bestaat uit een gemengd bos van voornamelijk eik en grove den. De ondergroei is open en bestaat onder andere uit klimop en hulst.

Impressie plangebied

Impressie plangebied

Figuur 15: Impressie plangebied Merellaan naast nr. 4. Bron: Croonen Adviseurs, 2011

3.5 Toekomstige situatie

3.5.1 Riethoven

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingslocaties opgenomen. Het betreft in alle gevallen de toevoeging van één of een beperkt aantal woningen tussen bestaande woningen in het stedelijk gebied. Door de toevoeging van deze woningen worden gaten in de bebouwingsstructuur opgevuld. Per ontwikkeling is aangegeven of deze direct mogelijk is, dan wel via uitwerking.

Adres	Omschrijving
Tonterstraat tussen nr. 20 en 26	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Dorpsstraat 9d	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Schoolstraat tussen nr. 23 en 27	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Voorderstraat naast nr. 1a	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Voorderstraat achter nr. 1	uit te werken bestemming voor maximaal vier vrijstaande woningen
Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Berkenheg ten noorden van nr. 34	2 woningen: directe bouwtitel voor een vrijstaande woning, plus omzetting woonwagenstandplaats in reguliere woning
Meester Knoopstraat naast nr. 12	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning

3.5.2 Walik

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingslocaties opgenomen. Het betreft in alle gevallen de toevoeging van één woning, passend binnen de ruimtelijke structuur van Walik. Deze zijn direct mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan.

Adres	Omschrijving
De Hobbel naast nr. 21	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Vinklaan tussen nr. 12 en 14	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Vinklaan tussen nr. 19 en 28	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Vinklaan tussen nr. 27 en 28	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning
Merellaan naast nr. 4	directe bouwtitel voor een vrijstaande woning

3.6 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

In de plangebieden worden op termijn één of hooguit enkele woningen gerealiseerd. In hoeverre hiervoor bestaande vegetatie, bebouwing en/of verharding moet worden verwijderd, is op dit moment nog niet duidelijk.

Tijdens eventuele bouwwerkzaamheden zal tijdelijk sprake zijn van een verhoogde verkeersintensiteit (aan- en afvoer bouw materiaal) en een verhoogd geluidsniveau. Dit zal echter voornamelijk overdag plaats vinden. In hoeverre er sprake is van verlichting van de bouwlocatie, is nu nog niet bekend.

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- veldonderzoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (tabel 3) en overig beschermde (tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.florafauanacheck.nl;
- www.soortenbank.nl
- www.telmee.nl;
- landelijke verspreidingsatlassen;

Daarnaast is de cd 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geraadpleegd.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de [website van het Ministerie van EL&I](#). Gekeken is naar de ligging van beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands) ten opzichte van het plangebied en, indien deze binnen de invloedssfeer ligt van het plangebied, naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden.

Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Daarnaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Brabant ([Dossier Natuur en Landschap, interactieve kaart EHS](#)), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS en provinciaal beleid ruimtelijke ordening).

Tevens is op de website van provincie Brabant de [roekenkaart](#) bekeken om te controleren of er roekenkolonies in of nabij het plangebied zijn waargenomen.

Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. De landelijke atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Veldbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 21 september 2011 is door een ecooloog van Croonen Adviseurs een verkennend veldbezoek aan het plangebied en de directe invloedssfeer afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast is gekeken naar sporen van beschermde soorten door te kijken naar voedselresten, uitwerpselen of nesten of burchten van beschermde soorten. De aangetroffen belangwekkende soorten zijn opgetekend.

Aan de hand van de resultaten van het verkennend veldbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Resultaten bureaustudie

5.1.1 Ligging EHS en beschermde gebieden - Riethoven

Er bevindt zich geen EHS binnen de verschillende plangebieden (zie figuur 16). Het plangebied ten noorden van Berkenheg nr. 34 grenst wel aan de EHS. Deze EHS is aangewezen voor 'Droog bos met productie'.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 2 km afstand van het plangebied (Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux', inclusief de beeklopen van de Run en de Keersop).

Figuur 16: Ligging van de EHS (groen weergegeven) in de omgeving van de plangebieden in Riethoven.
Bron: [website provincie Brabant](http://website.provincie.brabant.nl).

5.1.2 Ligging EHS en beschermde gebieden - Walik

Er bevindt zich geen EHS binnen de plangebieden (zie figuur 17). De dichtstbijzijnde EHS ligt direct ten westen van het plangebied, op een afstand van ongeveer 240m. Deze EHS is aangewezen voor 'Droog bos met productie'.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 700 m afstand van het plangebied (Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux', inclusief de beeklopen van de Run en de Keersop).

Figuur 17: : Ligging van de EHS (groen weergegeven) in de omgeving van de plangebieden in Walik.
Bron: [website provincie Brabant](http://www.provinciebrabant.nl).

5.1.3 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilometer-hok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet)soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

— Vogels

Categorie 1-4 (jaarrond beschermd): wespandief, havik, sperwer, buizerd, boomvalk, kerkuil, steenuil, ransuil, gierzwaluw, roek, huismus.

Categorie 5: geen soorten die in de omgeving zeldzaam zijn.

— Zoogdieren

Zwaarder beschermd: eekhoorn, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, baardvleermuis.

— Reptielen/amfibieën

Zwaarder beschermd: hazelworm, gladde slang, alpenwatersalamander, kamsalamander, knoflookpad, heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis.

— **Vlinders**

Zwaarder beschermd: niet van toepassing, er komt geen geschikt leefgebied in de invloedsfeer van de plangebieden voor.

— **Libellen**

Zwaarder beschermd: niet van toepassing, er komt geen geschikt leefgebied in de invloedsfeer van de plangebieden voor.

— **Vissen**

Zwaarder beschermd: niet van toepassing, er komt geen water in de invloedsfeer van de plangebieden voor.

— **Flora**

Zwaarder beschermd: drijvende waterweegbree, jeneverbes, klokjesgentiaan.

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen.

Op de site waarneming.nl (2007-2011) worden de volgende waarnemingen vermeld voor het plangebied of de directe omgeving van Flora- en faunawetsoorten tabel 2, 3 of jaar rond beschermde vogels:

- Diverse recente waarnemingen van verschillende soorten roofvogels (sperwer, havik, buizerd, wespandief, boomvalk);
- Steenuil, is onder andere waargenomen aan de oostrand van de bebouwing van Riethoven;
- Grote gele kwikstaart; recente waarnemingen langs de Keersop;
- Eekhoorn, onder andere op 24-07-2010 waargenomen in een tuin in het centrum van Riethoven.

Naar de waarnemingen van (strikt) beschermde soorten uit andere soortgroepen is niet gezocht op www.waarneming.nl; geschikt habitat voor dergelijke soorten wordt in de plangebieden zelf niet verwacht.

Volgens de roekenkaart op de website van de provincie Noord-Brabant zijn er geen roekenkolonies aanwezig in de nabijheid van de plangebieden.

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kan dus worden vastgesteld dat de plangebieden en omgeving een potentiële habitat bieden voor strikt beschermde broedvogels, vleermuizen, amfibieën en reptielen, planten en de eekhoorn.

5.2 Resultaten verkennend veldbezoek

Op 21 september 2011 is een eenmalig veldbezoek aan de verschillende plangebieden afgelegd door een ecooloog van Croonen Adviseurs. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen.

Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het ontwikkelingsgebied.

5.2.1 Riethoven

In geen van de plangebieden (of de directe omgeving) is water aanwezig. Dit sluit de aanwezigheid uit van (strikt) beschermde vissen, amfibieën en waterplanten (drijvende waterweegbree). Daarnaast bevindt zich in geen van de plangebieden heide, of gelijkend habitat. Daarmee is ook het voorkomen van (strikt) beschermde reptielen en de overige in de bureaustudie gevonden plantensoorten (jeneverbes, klokjesgentiaan) niet te verwachten.

In geen van de plangebieden zijn tijdens het verkennend veldbezoek (strikt) beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de huidige vegetatie die in de plangebieden is aangetroffen worden geschikte groeiplaatsen voor (strikt) beschermde plantensoorten niet verwacht.

Alle plangebieden en hun directe omgeving zijn (in meer of mindere mate) geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Tonterstraat tussen nr. 20 en 26

Het plangebied bestaat voornamelijk uit een tuin. Vanwege het ontbreken van oudere bomen is de aanwezigheid van jaarrond beschermde broedvogels (categorie 1-4), verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen en de eekhoorn uitgesloten. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. In de bebouwing verder achter op het perceel zijn geen geschikte invliegopeningen voor gebouwbewonende vleermuizen aangetroffen.

Dorpsstraat 9d

Het plangebied bestaat uit een tuin, behorend bij het woonhuis op nr. 9d. Rondom de tuin staan enkele grotere bomen. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is onder andere de boomklever (categorie 5) waargenomen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Volgens de bewoner bezoekt de eekhoorn met enige regelmaat de tuin.

Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a

Het plangebied bestaat uit een tuin met enkele bomen. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Mogelijk maakt de eekhoorn gebruik van het plangebied of directe omgeving.

Schoolstraat tussen nr. 23 en 27

Het plangebied bestaat uit (delen van) twee tuinen met enkele bomen. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Mogelijk maakt de eekhoorn gebruik van het plangebied of directe omgeving.

Voorderstraat naast nr. 1a

Het plangebied bestaat uit een tuin. Vanwege het ontbreken van bomen is de aanwezigheid van jaarrond beschermde broedvogels (categorie 1-4), verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen en de eekhoorn uitgesloten. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels.

Voorderstraat achter nr. 1

Het plangebied bestaat uit een tuin en een braakliggend terrein. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels.

Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55

Het plangebied bestaat uit een paardenwei. Beschermde natuurwaarden zijn hier niet aangetroffen, en worden ook niet verwacht.

Berkenheg ten noorden van nr. 34

Het plangebied bestaat uit een speelweide. Beschermde natuurwaarden zijn hier niet aangetroffen, en worden ook niet verwacht.

Meester Knoopstraat naast nr. 12

Het plangebied bestaat uit een bosperceel. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Het bosperceel stamt uit 1973. Vanwege het ontbreken van oudere bomen is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek is een plukplaats aangetroffen met veren van een duif. Volgens de bewoner jaagt een havik ter plaatse op de duiven van een plaatselijke duivenliefhebber. Daarnaast bevindt zich in het bosperceel een bosuilenkast. Deze was afgelopen jaar echter niet bezet door de bosuil, maar door een eekhoorn.

5.2.2 Walik

In geen van de plangebieden (of de directe omgeving) is water aanwezig. Dit sluit de aanwezigheid uit van (strikt) beschermde vissen, amfibieën en waterplanten (drijvende waterweegbree). Daarnaast bevindt zich in geen van de plangebieden heide, of gelijkend habitat. Daarmee is ook het voorkomen van (strikt) beschermde reptielen en de overige in de bureaustudie gevonden plantensoorten (jeneverbes, klokjesgentiaan) niet te verwachten.

In geen van de plangebieden zijn tijdens het verkennend veldbezoek (strikt) beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de huidige vegetatie die in de plangebieden is aangetroffen worden geschikte groeiplaatsen voor (strikt) beschermde plantensoorten niet verwacht.

Alle plangebieden en hun directe omgeving zijn (in meer of minder mate) geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

De Hobbel naast nr. 21

Het plangebied bestaat uit een bosperceel. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Vanwege het ontbreken van oude bomen (met holten/spleten) worden verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet verwacht.

Volgens een omwonende worden regelmatig eekhoorns en uilen (naar alle waarschijnlijkheid bosuil) waargenomen in de directe omgeving van het plangebied.

Vinklaan tussen nr. 12 en 14

Het plangebied bestaat uit een bosperceel. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Vanwege het ontbreken van oude bomen (met holten/spleten) worden verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet verwacht.

Tijdens het veldbezoek is in het plangebied een eekhoorn waargenomen.

Vinklaan tussen nr. 19 en 28

Het plangebied bestaat uit een verruigde open plek omgeven door bomen en andere opgaande begroeiing. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Vanwege het ontbreken van oude bomen (met holten/spleten) worden verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet verwacht.

Vinklaan tussen nr. 27 en 28

Het plangebied bestaat uit een bosperceel (fijnspar). Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Hoewel er ten tijde van veldbezoek geen nesten zijn aangetroffen, is het plangebied zeer geschikt als broedhabitat voor de sperwer. Tijdens het veldbezoek is een op de grond gevallen, kapotte bosuilenkast aangetroffen. Het plangebied biedt daarnaast mogelijk geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels.

Vanwege het ontbreken van oude bomen (met holten/spleten) worden verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied veelvuldig sporen van de eekhoorn (afgekloven sparrenkegels) aangetroffen.

Merellaan naast nr. 4

Het plangebied bestaat uit een bosperceel. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten (categorie 1-4) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied biedt mogelijk wel geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende broedvogels. Vanwege het ontbreken van oude bomen (met holten/spleten) worden verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet verwacht.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.1.1 EHS

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat binnen het plangebied geen EHS voorkomt. De dichtstbijzijnde EHS ligt op ongeveer 800 meter van het plangebied. Dit is buiten de invloedssfeer van het plangebied. Er is van directe aantasting de EHS dan ook geen sprake. Vanuit dit oogpunt zijn er voor EHS geen belemmeringen.

6.1.2 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat er op minimaal enkele honderden meters van het plangebied het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' (inclusief de beeklopen van de Run en de Keersop) ligt. Vanwege deze afstand, de aard en omvang van de ontwikkelingen worden geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Zoals aangegeven hierboven, heeft de ruimtelijke ontwikkeling beperkte invloed, voornamelijk op de directe omgeving van de plangebieden. De effecten volgens de [Effectenindicator](#) op de website van het Ministerie van EL&I worden niet verwacht op Natura 2000-gebieden. Derhalve mag verwacht worden dat geen vergunningplicht aan de orde is vanuit de Natuurbeschermingswet en dat vanuit dat oogpunt geen belemmeringen aan de orde zijn.

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet (tabel 2/3)

6.2.1 Broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogels in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. In alle plangebieden in Walik, en de meeste plangebieden in Riethoven bevindt zich potentieel geschikt broedhabitat voor (algemeen voorkomende) broedvogels. Dergelijk habitat bestaat bijvoorbeeld uit bomen en struiken. Maar ook in gevelbegroeiing en heggen/hagen wordt veelvuldig gebroed.

Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met half augustus) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen en daarbij behorend functioneel leefgebied jaarrond beschermd zijn. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie bijlage 2). In de plangebieden zijn van dergelijke soorten weliswaar ten tijde van het veldbezoek geen nesten aangetroffen, maar het gehele plangebied in Walik is zeer geschikt als broedhabitat voor roofvogelsoorten als sperwer en havik. Ook in een aantal van de plangebieden in Riethoven kan het voorkomen van nesten van de Sperwer niet op voorhand worden uitgesloten.

Daarom is niet uit te sluiten dat er effecten optreden op deze laatstgenoemde soorten als de plannen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Bij de inschatting of de realisatie van de plannen mogelijk effecten heeft op deze soorten, dient de afweging gemaakt te worden of er voldoende alternatieve broedgelegenheid aanwezig is in de directe omgeving. Gezien de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkelingen blijft in zowel Walik als Riethoven een voldoende hoeveelheid geschikt broedhabitat (bos, parkachtig landschap en/of ruime tuinen) aanwezig.

Foerageergebied maakt onderdeel uit van het functioneel leefgebied. Gezien de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkelingen blijft in zowel Walik als Riethoven een voldoende hoeveelheid geschikt foerageergebied (bos, parkachtig landschap en/of ruime tuinen) aanwezig.

Als gewerkt wordt buiten de periode waarin nesten daadwerkelijk in gebruik zijn, zijn wat betreft deze (roof)vogelsoorten dus geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving van Walik, of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Alleen in het plangebied aan de Tonderstraat te Riethoven staan gebouwen waarvan het nog onduidelijk is of deze gesloopt gaan worden. Wegens gebrek aan geschikte invliegopeningen voor vleermuizen, worden in deze gebouwen geen verblijfplaatsen verwacht van gebouwbewonende vleermuizen. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Dergelijke bomen zijn in geen van de plangebieden aangetroffen. Kortom, effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht.

Alle plangebieden en hun directe omgeving zijn (in meer of minder mate) geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Als dit foerageergebied essentieel is voor het voortbestaan van een vaste verblijfplaats van vleermuizen, is ook dit foerageergebied beschermd onder de flora- en faunawet. Echter, gezien de omgeving van de plangebieden, de aard en omvang van de voorgenomen ingrepen worden negatieve effecten op foerageergebied voor vleermuizen niet verwacht.

Overige zoogdieren - eekhoorn

Tijdens het veldbezoek aan de plangebieden in Walik is de eekhoorn (en sporen ervan) aangetroffen. Het gebied is zeer geschikt voor de eekhoorn. Ook in (de bebouwde kom van) Riethoven is het voorkomen van de eekhoorn bekend. Door de ruime tuinen met grote bomen is ook Riethoven geschikt als leefgebied voor de eekhoorn.

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het grootbrengen van de jongen en aan het einde van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden de nesten op een andere plek gebouwd. Alleen in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen is dat nest beschermd. De winternesten zijn alleen beschermd in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering, omdat er elk jaar nieuwe nesten worden gemaakt.

Het is dus niet op voorhand uit te sluiten dat er effecten optreden op de eekhoorn als de plannen daadwerkelijk worden gerealiseerd in plangebieden waar grote(re) bomen aanwezig zijn. Deze mogelijke effecten hoeven geen belemmeringen op te leveren in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode.

6.2.3 Reptielen en amfibieën

Er zijn geen beschermde herpetofaunasoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten worden dan ook niet verwacht.

6.2.4 Vissen

Er bevindt zich geen open water in de invloedssfeer van het plangebied. Het plangebied herbergt dus logischerwijs geen geschikt habitat voor beschermde vissoorten. Er wordt dan ook geen effect verwacht.

6.2.5 Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor beschermde soorten. Effecten worden dan ook niet verwacht.

6.2.6 Vlinders

Er zijn geen beschermde vlindersoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten. Effecten worden dan ook niet verwacht.

6.2.7 Libellen

Er zijn geen beschermde libellensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten, ook zijn geen beschermde soorten bekend uit de bureaustudie. Effecten worden dan ook niet verwacht.

6.3 Advies vervolgstappen

Geadviseerd wordt om, wanneer duidelijk is dat er plannen gerealiseerd worden in plangebieden waar grote(re) bomen aanwezig zijn, een vervolgonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van de eekhoorn.

Indien gebruik wordt gemaakt van een goedgekeurde gedragscode, is geen ontheffing of positieve afwijzing nodig voor het nemen van maatregelen voor de eekhoorn. Een bruikbare en goedgekeurde gedragscode is bijvoorbeeld de 'Gedragscode Ruimtelijke ordening en inrichting gemeenten'. Een volledige lijst met goedgekeurde gedragscodes is te vinden op www.hetInvloket.nl.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Er zijn geen natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden) in de invloedssfeer van het plangebied aanwezig.

Er is daarom geen noodzaak voor een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 of een compensatieplan in het kader van de Verordening Ruimte.

7.1.2 Beschermde soorten

Tabel 2 en 3-soorten

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kon worden vastgesteld dat de plangebieden en omgeving een potentiële habitat bieden voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen, amfibieën en reptielen, planten en de eekhoorn.

Aan de hand van het veldbezoek kan worden geconcludeerd dat in de plangebieden geen verblijfplaatsen van vleermuizen, amfibieën en reptielen, of groeiplaatsen van (strikter) beschermde planten te verwachten zijn.

Op basis van het veldbezoek kan tevens worden geconcludeerd dat alle plangebieden en hun directe omgeving (in meer of minder mate) geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen en roofvogels (sperwer en havik). Echter, gezien de omgeving van de plangebieden, de aard en omvang van de voorgenomen ingrepen worden negatieve effecten op foerageergebied voor deze beide soortgroepen niet verwacht.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogels in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met half augustus) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Ook met eventueel aanwezige jaarrond beschermde (roof)vogelsoorten kan op een soortgelijke manier worden omgegaan, omdat er in de directe omgeving van de plangebieden voldoende alternatieve broedgelegenheid voorhanden is.

Tijdens het veldbezoek aan de plangebieden in Walik is de eekhoorn (en sporen ervan) aangetroffen. Het gebied is zeer geschikt voor de eekhoorn. Ook in (de bebouwde kom

van) Riethoven is het voorkomen van de eekhoorn bekend. Door de ruime tuinen met grote bomen is ook Riethoven geschikt als leefgebied voor de eekhoorn.

Het is dus niet op voorhand uit te sluiten dat er effecten optreden op de eekhoorn als de plannen daadwerkelijk worden gerealiseerd in plangebieden waar grote(re) bomen aanwezig zijn. Deze mogelijke effecten hoeven geen belemmeringen op te leveren in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode.

In onderstaande tabel zijn de strikter beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk in de plangebieden voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Soortgroep/soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Besluit Minister noodzakelijk?	Bijzonderheden/ opmerkingen
Eekhoorn	Mogelijk	Ja, indien plannen worden gerealiseerd in plangebieden met grote(re bomen)	Nee, mits volgens gedragscode	
Roofvogels	Mogelijk	Nee	Nee	werken buiten broedseizoen
Broedvogels	Mogelijk	Nee	Nee	werken buiten broedseizoen

Tabel 1: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

In onderstaande tabel wordt per plangebied aangegeven welke (strikter) beschermde natuurwaarden te verwachten zijn.

Adres	Geen beschermde natuurwaarden	Broedvogels algemeen	Roofvogels	Eekhoorn
Riethoven				
Tonterstraat tussen nr. 20 en 26		x		
Dorpsstraat 9d		x	x	x
Dorpsstraat tussen nr. 10 en 10a		x	x	x
Schoolstraat tussen nr. 23 en 27		x		x
Voorderstraat naast nr. 1a		x		
Voorderstraat achter nr. 1		x		
Willibrordusstraat tussen nr. 50 en 55	x			
Berkenheg ten noorden van nr. 34	x			
Meester Knoopstraat naast nr. 12		x	x	x
Walik				
Alle plangebieden		x	x	x

Tabel 2: Samenvatting welke (strikter) beschermde natuurwaarden in elk plangebied voorkomen of redelijkerwijs verwacht kunnen worden.

Vervolgonderzoek

Geadviseerd wordt om, wanneer duidelijk is dat er plannen gerealiseerd worden in plangebieden waar grote(re) bomen aanwezig zijn, een vervolgonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van de eekhoorn.

Wanneer de werkzaamheden in het plangebied starten zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Indien gebruik wordt gemaakt van een goedgekeurde gedragscode, is geen ontheffing of positieve afwijzing nodig voor het nemen van maatregelen voor de eekhoorn. Een bruikbare en goedgekeurde gedragscode is bijvoorbeeld de 'Gedragscode Ruimtelijke ordening en inrichting gemeenten'. Een volledige lijst met goedgekeurde gedragscodes is te vinden op www.hetInvloket.nl.

7.2 Aanbevelingen maatregelen

7.2.1 Broedvogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

7.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen maken waarschijnlijk gebruik van de omgeving in en nabij het plangebied. Om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden worden verstoord, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw). Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn namelijk gevoelig voor lichtverstoring.

Indien gewenst zou tevens in het toekomstige ontwerp rekening gehouden kunnen worden met vleermuizen door verlichting te gebruiken die minder verstorend is voor vleermuizen. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden. Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.
- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.
- Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdiervereniging, Arnhem.
- Odé, B., Beringen, R., en Slikke, W. van der (2009). *Rapportage bedreigde soorten project 2009*. Floron, Leiden.
- Provincie Noord-Brabant, (2002). *Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant*. cd-ROM.
- Provincie Noord-Brabant, 2011a. Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011. 's-Hertogenbosch.
- Provincie Noord-Brabant, 2011b. Toelichting Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011. 's-Hertogenbosch.
- SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.telmee.nl
- maps.google.nl
- www.minInv.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl

Bijlage 1

Ecologische Hoofdstructuur Natuurbeschermingswet 1998

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn. De ligging van de EHS is terug te vinden in de provinciale beleidskaarten.

Spelregels EHS

Eind 2007 hebben de Ministeries van LNV en VROM en de provincie de 'Spelregels EHS' uitgebracht. Dit is een nieuw beleidskader voor het compensatiebeginsel, de EHS-saldobenadering en het herbegrenzen van de EHS.

De oorspronkelijke 'Uitwerking compensatiebeginsel SGR' uit 1995 is hiermee vervangen door de 'Spelregels EHS'. Relevant is dat kwalitatieve effecten zoals verstoring en verdroging alleen worden meegenomen als het gaat om rechtstreekse werking. Conform de Nota Ruimte geldt namelijk geen 'externe werking' voor de EHS. Daarnaast wordt niet alleen gekeken naar actuele natuurwaarden, maar ook naar ecologische potenties. Deze natuurwaarden of 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied inclusief de bijbehorende abiotische en biotische randvoorwaarden. Deze natuurdoelen zijn per provincie vastgelegd. Sinds 1 januari 2010 zijn alle provinciale doelen omgezet naar één landelijke index (Index Natuur en Landschap).

Externe werking

In de brief van 3 december 2004 heeft de minister van LNV, mede namens de minister van VROM, besloten om in de Nota Ruimte het 'Nee, tenzij'-regime op gebieden in de nabijheid van de EHS te laten vervallen (TK 29 576, nr. 12). In een brief van 5 juni 2008 heeft de minister van LNV nogmaals aangegeven dat ingrepen buiten de EHS niet worden beoordeeld op hun effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS (TK 29 576, nr. 12). In de beantwoording van een aantal vragen van de vaste Kamercommissie voor LNV in 2008 is expliciet tot uitdrukking gebracht dat dit 'Nee-tenzij' regime niet van toepassing is op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf, de zogenaamde 'externe effecten' (TK 29576, nr. 52). Dit betekent overigens wel, dat bij een ingreep *in* de EHS, ook rekening gehouden moet worden met indirecte effecten, zoals geluidsverstoring.

Hoewel de Minister heeft aangegeven dat externe werking niet hoeft te worden getoetst, zijn er echter een aantal provincies die de toetsing van de externe werking op EHS wel hebben opgenomen in de provinciale verordening. Hoewel de Spelregels EHS richtinggevend is, is het provinciaal beleid daarmee leidend voor de toetsing (voor zover zij niet minder stringent zijn dan de landelijke Nota Ruimte).

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Natura 2000-gebieden

Nederland kent 162 Natura 2000-gebieden (plus vier mariene gebieden). Dit Natura 2000-netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en/of habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. De overkoepelende naam voor (combinaties van) deze gebieden is 'Natura 2000-gebied'. Meer informatie over de richtlijnen, de criteria voor aanwijzing en het algemene aanwijzingsproces, de aanwijzingsbesluiten, kaarten en achtergronddocumenten vindt u in de Gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I onder [Natura 2000](#).

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven als de Natura 2000-gebieden definitief zijn aangewezen. Hiermee zijn deze delen niet langer beschermd als Beschermde Natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen. De ligging en de doelen van aanwijzing van Beschermde Natuurmonumenten zijn te vinden in de Gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I onder [Beschermde Natuurmonumenten](#).

Wetlands

Onder wetlands worden waterrijke gebieden verstaan, bijvoorbeeld moerassen of veengebieden. Deze natuurgebieden hebben belangrijke functies, onder andere voor trekvogels, vissen en andere waterdieren. Wetlands en de planten- en diersoorten die erin leven, worden beschermd door het Ramsar Verdrag uit 1971. De ligging en de doelen van aanwijzing van de Wetlands zijn te vinden in de Gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I onder [Wetlands](#).

Bijlage 2

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EL&I (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan.

Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EL&I door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen.

Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) (bij een aanvraag onder de Omgevingsvergunning) of een 'positieve afwijzing' (bij een regulier ingediende aanvraag) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

- 1 het Ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
- 2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.